

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Горінова Анна Дмитрівна,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
annagorinova02@gmail.com

Сорочинська Оксана Андріївна,

кандидат педагогічних наук, доцент
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
ksena21031977@gmail.com

Актуальність проблеми. Проблема креативності, а особливо розвитку дитячої є досить актуальною на сьогоднішній день. Іноді постає питання, чи потрібна взагалі креативність. Креативність дуже поширена у нашому житті. Усі винаходи, вироби для покращення життя людей створено саме завдяки креативності. Креативність допомагає людям вирішувати свої проблеми і знайти вихід із складних ситуацій.

Розвиток креативності в дітей старшого дошкільного віку є пріоритетним завданням закладу дошкільної освіти, який окреслений в нормативних документах: законі України «Про дошкільну освіту», Базовому компоненті дошкільної освіти та освітніх програмах розвитку дітей дошкільного віку. Так, у комплексній програмі розвитку дітей дошкільного віку «Я у Світі» розкрито креативність як одну з пріоритетних ліній розвитку дошкільників (освітня лінія «Дитина в світі культури»).

Аналіз проблеми дослідження. Як у минулі часи так і зараз питання креативності розглядають і досліджують багато психологів та педагогів. До них можна віднести: З. Фрейд, П. Роджерс, Дж. Гілфорд, Е. Торренс, Р. Стернберг, А. Матюшкін, А. Маслоу, Р. Мей, Д. Харрінгтон та інші. Кожен із них дає свої результати дослідження та визначення креативності.

Мета статті – дослідити особливості розвитку креативності дітей старшого дошкільного віку засобами художньої діяльності.

Американський учений Джон Као був один із перших хто дав визначення креативності. За його словами креативність – це цілісний процес генерації ідей, їх розвитку та перетворення на цінності [2]. Також, дуже багато уваги до питання «креативності» приділив знаменитий американський психолог Дж. Гліфорд. Саме завдяки його публікаціям у педагогіці та психології почало поширюватися поняття «креативність». Дж. Гліфорд давав таке визначення креативності «креативність – це здатність відмовлятися від стереотипних способів мислення». Також він вважав, що креативність, як і природний потенціал людини визначена генетично [2].

Що ж таке креативність дошкільника? Креативність дошкільника – це насамперед готовність дитини до різних непередбачуваних рішень, допитливість, мотивація до певних досягнень, розвинута уява та здатність до створення творчого образу який буде оригінальним [1]. Розвиток креативності у старших дошкільників є важливим педагогічним завданням. Вихователь має зробити креативним як освітній процес навчання, так і створити відповідне розвивальне середовище. Для цього дітям потрібно лише правильно облаштований простір та матеріали.

Під час розвитку креативності дітей, вихователь повинен дотримуватися таких порад та вимог:

- спиратись на досвід дитини;
- враховувати індивідуальні здібності дитини;
- всі матеріали повинні бути простими та доступними для дітей;
- матеріали повинні бути цікаві, щоб привертати увагу дітей;
- середовище повинно бути облаштоване необхідними предметами;
- на заняттях з художньої діяльності потрібно використовувати різні цікаві завдання під час яких діти могли б проявити свою уяву, фантазію та креативність;
- часто використовувати у роботі з дітьми сюжетні ігри та проводити театралізації;
- під час занять з малювання частіше використовувати нетрадиційні техніки;
- постійно заохочувати дітей до творчої діяльності;
- читати з дітьми багато казок, розгадувати та складати загадки, складати розповіді тощо.

Вихователь та діти обов'язково повинні взаємодіяти у творчому процесі. Для цього він повинен підтримувати дітей і їхні ідеї, хвалити дитину за зростання у певному виді художньої діяльності, не застосовувати негативну критику, не нав'язувати свою думку дітям та позитивно ставитися до усіх робіт.

Розвивати свою креативність діти старшого дошкільного віку можуть у різних видах діяльності. Одним із таких видів діяльності є художня. Художня діяльність – це об'єднання усіх видів мистецтва. Результатом художньої діяльності вважають винайдення нового витвору мистецтва, який би відповідав вимогам часу.

Американські автори В. Ломберт Бріттен і В. Ловенфельд вважають, що саме художнє виховання має великий вплив на розвиток дитячої креативності. Завдяки малюванню, ліпленню, співам, читанню казок, проведенню екскурсій у художні музеї буде розвиватися креативність старших дошкільників.

Загалом виділяють такі види самостійної художньої діяльності дітей старшого дошкільного віку: музична; образотворча; театралізована; художньо-мовленнєва. До першого й основного виду художньої діяльності, за допомогою якого старші дошкільники можуть розвивати свою креативність, належить малювання та ліплення. Як відомо, практично усі діти дуже люблять малювати та ліпити як у дома, так і у дитячому садочку. Заняття з малювання та

ліплення можуть бути за певною темою (наприклад «Дикі тварини»), на довільні теми та з застосуванням нетрадиційних технік. Можна навести такий приклад малювання та ліплення на занятті. Дітям дається завдання намалювати або зліпити з пластиліну певну тваринку. Далі вихователь пропонує зробити їхню тваринку незвичайною, доповнити певними деталями та дати їй нову назву. У кінці заняття діти показують свої вироби й розповідають про них. Під час таких завдань діти дуже добре проявляють свою креативність».

Якщо діти займаються художньою діяльністю вдома, то досить важливо щоб батьки створили для дитини комфортне середовище та не відбивали інтерес дитини до малювання та ліплення. Досить часто трапляються такі ситуації коли батьки забороняють дітям малювати та ліпити, щоб вони не забруднили себе і все навколо у будинку, також по багатьох інших причинах. Це є дуже погано, тому що коли батьки сваряться на дитину під час того як дитина малює щось або ліпить із пластиліну то у неї пропадає інтерес до цього виду діяльності. І результатом буде погано розвинена креативність.

Дуже добре на розвиток креативності старших дошкільників впливають заняття з музичного мистецтва. На таких заняттях діти старшого дошкільного віку можуть проводити різноманітні театралізації, співати пісні та танцювати. Усе це також досить позитивно буде впливати на розвиток креативності дошкільників.

Художньо-мовленнєва діяльність – це вид діяльності під час якого дитина сама читає казки, загадує загадки, інсценізує вже відомі для неї казки, співає тощо. При цьому дошкільники добавляють у ці види діяльності щось нове. Вони з захопленням та цікавістю розглядають картинки у книгах та порівнюють їх із текстом.

Висновки. Отже, креативність є важливим елементом нашого життя. Саме завдяки креативності та креативним людям розвивається наш світ і створюються нові технології. Одним з найкращих видів розвитку креативності старших дошкільників є художня діяльність. Тому вихователі та батьки повинні залучати дитину до художньої діяльності як у дитячому садочку, так і вдома.

Список літератури

1. Комплексна програма пошуку, навчання та виховання обдарованих дітей та молоді “Творча обдарованість” // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 1992. № 3, 5.

2. Павленко В.В. // Креативна педагогіка: [наук.-метод. журнал] / академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». Житомир, 2016. Вип. 11. 154 с.

3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» [нова редакція]. У 2 ч. Ч.ІІ. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О. П., Аніщук А. М., Артемова Л. В. та ін. наук. кер О. Л. Кононко. К.: ТОВ «МЦФЕРУкраїна», 2014. 452 с.

4. Творчий розвиток засобами мистецтва виховання: навч.-метод. посібник / за ред. Н.Г. Ничкало. Чернівці : Зелена Буковина, 2011. 280 с.

5. Шульга Л. М. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання / Л. М. Шульга. К. : ІСДО, 2005.